

Plan mot kränkande behandling 2022/23

Innehåll

Inledning och Syfte	3
Vår vision	3
Lagar	3
Delaktighet och gemensamt ansvar	4
Uppföljning och utvärdering av plan för 2021/22.....	5
Undersökning år 2021/2022.....	6
Analys	8
Åtgärder för läsåret 2022/2023	8
Bilagor.....	10
Bilaga 1: Rutiner	10
Bilaga 2: Årshjul	12
Bilaga 3: Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling	14
Bilaga 4: Diskrimineringsgrunder	14

Inledning och Syfte

Alla elever har rätt till en trygg och stimulerande skolmiljö fri från diskriminering och kränkande behandling. Därför finns bestämmelser att skolan ska arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering, kränkande behandling och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Syftet med denna plan är att ingen elev på Timrå Gymnasium utsätts för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Planen ska redogöra för skolans rutiner och insatser för att förhindra förekomsten av kränkningar. För att planen ska vara levande bedrivs arbetet löpande under året som en del i skolans systematiska kvalitetsarbete. Detta arbete, där personal och elever samverkar, har en tydlig struktur för uppföljning, utvärdering och utveckling och kan illustreras i ett årshjul (se Bilaga 2).

Planen beskriver även arbetsgången då diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten. I den rutinmodell som används på Timrå gymnasium beskrivs de olika stegen, hur arbetet ska dokumenteras och hur insatser ska följas upp.

Vår vision

Timrå Gymnasium ska vara en skola där alla elever får utvecklas i en trygg och trivsamt miljö som präglas av ömsesidig respekt och hänsyn. Ingen får utsättas för diskriminering eller trakasserier på utifrån de olika diskrimineringsgrunderna. Nolltolerans mot kränkande behandling gäller. Alla på skolan, elever som personal, ska visa respekt för varandra och för människors olikheter.

Lagar

Värdegrundsarbetet i skolan regleras av följande lagar och förordningar:

I **Skollagen** (2010:800) 6 kapitel 7 och 8 §§ står att *Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.*

Diskrimineringslagen (2008:567) har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning. I Diskrimineringslagens 3 kapitel 20 § regleras kravet på dokumentation av det systematiska likabehandlingsarbetet.

I **Läroplan för gymnasieskolan** står det att *Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser.* (SKOLFS 2022:13)

Skolan har en skyldighet att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg där alla steg av arbetet ska dokumenteras. Samtliga 7 diskrimineringsgrunder ska omfattas.

Arbetet med de aktiva åtgärderna innebär att:

- Kontinuerligt undersöka om det finns risker för diskriminering
- Analysera orsaker till upptäckta hinder och risker
- Vidta förebyggande och främjande åtgärder
- Följa upp och utvärdera arbetet

Skolan ska även ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Allt arbete ska ske i samverkan med elever och anställda i verksamheten. Alla delar i arbetet ska dokumenteras.

Delaktighet och gemensamt ansvar

Ansvar för Timrå Gymnasiums likabehandlingsarbete delas av såväl elever som personal då detta är ett tillsammansarbete där vi alla har ansvar för att efterleva vår vision.

Eleverna uppmuntras och ges möjlighet att uttrycka sina åsikter på mentorstid, klassråd, utvecklingsamtal, skolråd, elevkår samt genom återkommande enkäter kallade Skoltempen/Skoltemp. Årligen genomförs även Trivselsamtal med elever i årkurs 2 och 3 med fokus på mående och trivsel på skolan samt för året ett aktuellt område. Eleverna har utsett elevskyddsombud som deltar i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Genom hälsosamtalen i årskurs 1, med skolsköterskan, får eleverna svara på frågor om trygghet och trivsel.

Personalen ges möjlighet att uttrycka sina åsikter på programteamsträffar, APT och i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Rektors ansvar

Rektor är ytterst ansvarig för skolans likabehandlingsarbete.

Personalens ansvar

All personal på skolan har en skyldighet att ingripa vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Får personalen kännedom om att en elev anser sig har blivit utsatt för diskriminering, kränkande behandling eller trakasserier är de skyldiga att anmäla detta till rektor och därefter följa den rutin som beskrivs i denna plan.

Elevernas ansvar

Alla elever verkar för ett tryggt och respektfullt klimat och anmäler eventuella kränkningar till en vuxen på skolan. Elever är också ansvariga tillsammans med undervisande lärare för klimatet och lärmiljön i klassrummet.

Uppföljning och utvärdering av plan för 2021/22

Förra årets plan har utvärderats i samråd med rektor och personal på skolan. Vi har analyserat och utvärderat de åtgärder som har genomförts. Detta har skett på programteamträffar. Eleverna har deltagit genom att svara på skolans enkät "Skoltempen" som har genomförts vid tre tillfällen, genom klassråd och skolråd. Även skolans elevskyddsombud har varit involverade i arbetet kring likabehandling.

Åtgärderna för läsåret 2021/22 var att de olika programteamen skulle ha relationsskapande aktiviteter i sina mentorsgrupper vid två tillfällen per termin. Under höstterminen omfattar detta mottagningsdagarna som inleder skolåret. En av dessa dagar är avsedd för att ta emot nya elever i årskurs 1 och på IM, de efterföljande 2 dagar ska vara relationsskapande aktiviteter för alla årskurser och där eleverna från de olika årskurserna ska mötas och samarbeta. Under höstterminen genomfördes även en schemabrytande eftermiddag. De aktiviteter som erbjöds eleverna skiljer sig mellan de olika programmen men var överlag uppskattade av eleverna och lärarna. På vårterminen anordnades en halvdags idrottsdag då eleverna fick välja vilken av aktiviteterna såsom utförsåkning, bowling, fotboll, gymnastik mm de ville delta i.

En annan åtgärd var att elevhälsan skulle erbjuda temapaketer på mentorstid utifrån profession. Denna åtgärd utfördes inte då behovet hos eleverna förändrades p.g.a. pandemin. Fokus för elevhälsan blev istället att göra relationskapande aktiviteter med eleverna. Så utöver att elevhälsan rör sig i de gemensamma elevutrymmena dagligen, genomför de även olika "happenings" i form av; Lyckohjul, spel, kluringar, pussel. I samband med Halloween anordnades en tävling där bäst utklädda klass samt en frågeslinga med vinnare utsågs och prisades. Elevhälsan fokuserar även på att uppmärksamma speciella dagar så som "No hate"-dagen, "Alla hjärtans dag" och Skärtorsdag då eleverna uppmärksammas och kan bjudas på t.ex. godis.

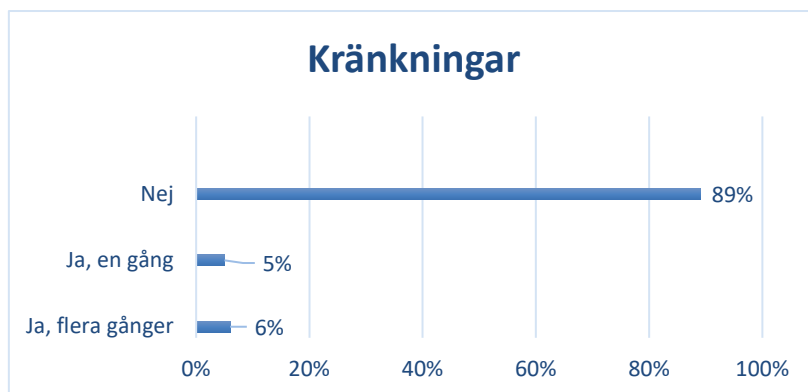
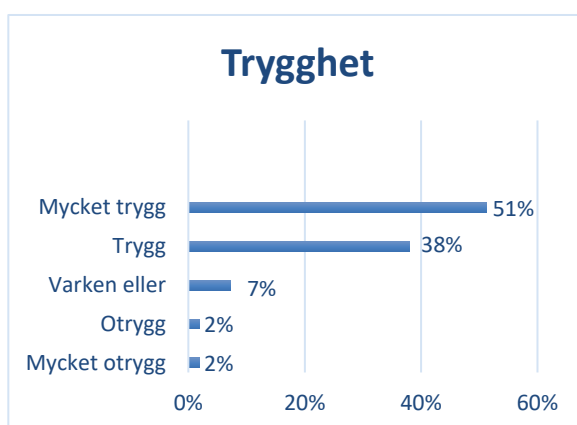
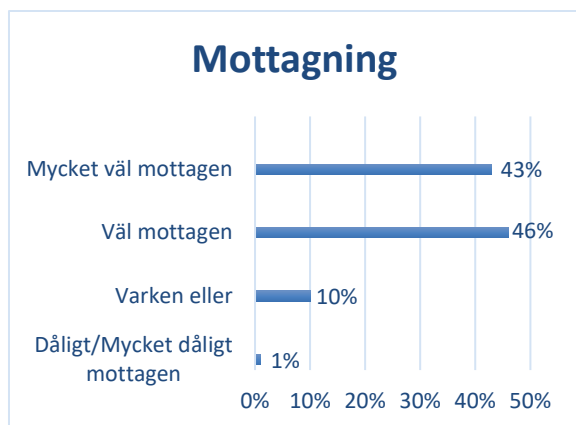
Mentorerna har under året fått i uppdrag av rektorerna, att under mentorstid använda sig av SPSM (Specialpedagogiska skolmyndighetens) material "Date" som fokuserar på att ge pedagoger och elever möjlighet att arbeta för en socialt, pedagogiskt och fysiskt mer tillgänglig miljö, både i skolan och i samhället. Då arbetet med att använda Date-materialet ser olika ut hos olika program fortsätter detta arbete innan utfallet av det kan utvärderas.

Under vårterminen 2022 har TiGy's elevkår bildats på skolan med syfte att; *tillvarata sina medlemmars ekonomiska, ideella, sociala och fackliga intressen för att på så sätt verka för en mer givande skoltid*. Alla elever på Timrå gymnasium har rätt att bli medlemmar i TiGys elevkår.

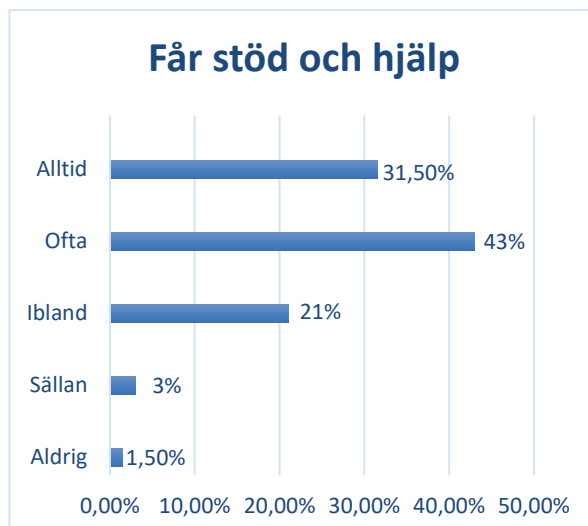
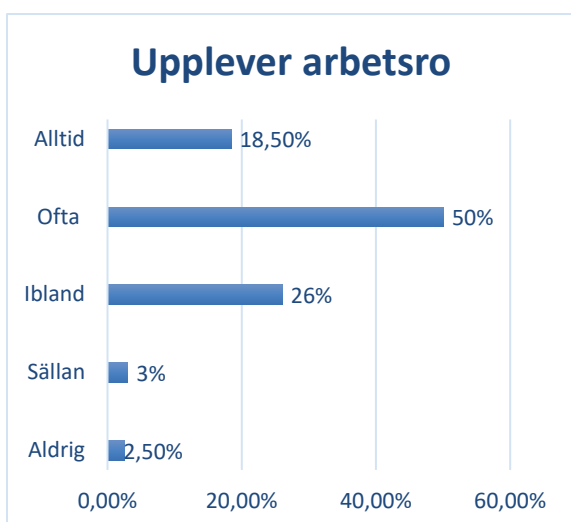
Undersökning år 2021/2022

Skoltemp

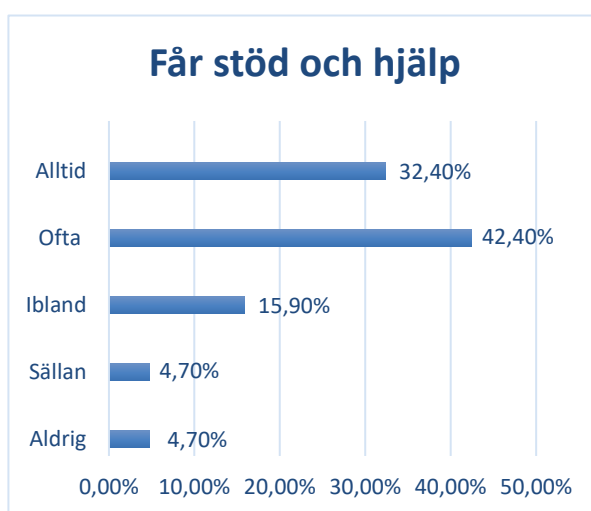
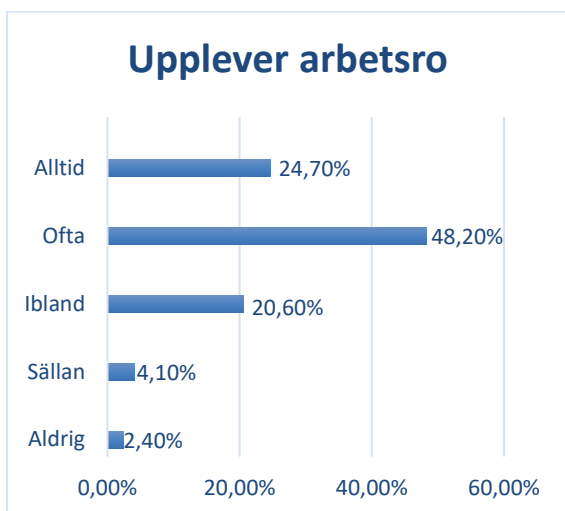
Under 2021/22 har det genomförts tre elevenkäter, på Timrå Gymnasium namngiven Skoltemp/en. Den första Skoltempen som genomfördes i september 2021 hade fokus på höstens mottagning, trygghet, bemötande och kränkningar. Av skolans totalt 343 svarade 250 elever, vilket gav en svarsfrekvens på 73 %. Här är elevernas svar på hur de kände sig mottagna på skolan, hur trygga de känner sig och om de sedan skolstart har upplevt att de blivit utsatta för kränkning/ar.

I december 2021 gjordes den andra skoltempen som fokuserade på utvecklingssamtal, undervisningsprocessen, studiero samt stöd & hjälp. Av skolans 343 elever svarade 200 stycken, vilket gav en svarsfrekvens på 58%. I denna skoltemp framkom att 90 % av eleverna hade haft sina utvecklingssamtal. På frågan om arbetsro på lektionerna och om de upplever att de får stöd och hjälp av lärarna svarade eleverna enligt följande.

Den tredje skoltempen genomfördes i mars 2022. Totalt svarade 170 stycken elever vilket gav en svarsfrekvens på 49 %. Fokus på denna skoltemp var detsamma som på den förra, utvecklingssamtal, studiero samt stöd & hjälp. Det var 97 % av alla elever som vid detta tillfälle hade haft sitt utvecklingssamtal. Svaret på frågorna om arbetsro och stöd och hjälp redovisas nedan

Trivselsamtal

Efter elevernas återkomst från den fjärrundervisning som bedrevs under läsåret 2021/2022 så genomförde delar av elevhälsan Trivselsamtal med eleverna i årskurs 2 och 3. Fokus för detta arbete var att fånga upp elevernas mående och hur det uppfattade att pandemin hade påverkat deras mående och skolresultat. Det har inte gjorts någon övergripande statistik över de svar som inkom utan endast för varje klass. Det som dock framkom var att på frågan om vad eleverna tyckte om att komma till skolan så varierade svaren mellan: 73-90%’s positivitet. När det handlade om trivsel i skolan respektive den egna klassen varierade svaren mellan: 76-94% samt mellan: 73-98%. I samband med dessa samtal kunde även elever som annars inte skulle tagit kontakt med elevhälsan fångas upp och få stöd.

Analys

Den pandemi som pågick under stora delar av 2021 men även påverkade undervisningen till viss del under vårterminen 2022 har gjort att fokus på det systematiska arbetet med denna plan har påverkats. Arbetet har till en del kommit i skymundan då fokus istället har legat på elevernas undervisning och att kunna ta igen det som har och/eller eventuellt missats under fjärrundervisning.

De åtgärder som har genomförts har som huvudfokus haft elevernas skolmiljö i fokus. Vi vill att eleverna ska känna sig trygga och att de ska trivas på skolan. De skoltempor samt de trivselsamtal som genomförts med eleverna har visat på att de flesta elever trivs på skolan men att det även finns elever som upplever otrygghet och blir utsatta för kränkningar. Det är därför av vikt att vi fortsätter med trivselsamtal i årkurs 2 och 3 för att där ha möjlighet att fånga upp och identifiera mående och stämningen på skolan för att på sätt utläsa behov av riktade insatser.

Att aktivt bedriva ett likabehandlingsarbete är självklart och förhoppningen är att nu när pandemin är över så kan det systematiska arbetet hamna i fokus igen. Av vikt är även att all personal använder sig av och arbetar utifrån det Årshjul som är skapat för att levandegöra arbetet.

Åtgärder för läsåret 2022/2023

Mål	Aktivitet	Tid/När	Ansvarig	Uppföljning
Trygg skolmiljö/ klassmiljö	Programdagar i mentorsgrupperna	2 gånger per termin	Programteamen	
Ökat välmående bland eleverna	"Happenings" och speciella tillfällen	Under läsåret 2021/2022	Elevhälsan	
Trygg skolmiljö	Elevhälsans representanter rör sig i de gemensamma elevutrymmena	Dagligen	Elevhälsan	
Trygg skolmiljö	Lärarna rör sig i de gemensamma elevutrymmena	Dagligen	Lärarna	
Trygg skolmiljö	Använda Date-material	Återkommande på mentorstid under läsåret 2021/2022	Mentorer	

Övriga Främjande åtgärder

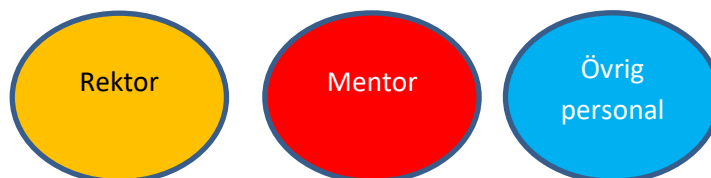
- Personalen informeras om aktuell lagstiftning gällande diskriminering, trakasserier och kränkande behandling samt definitioner av begrepp en gång per läsår.

- Under mentorstid i samband med höstterminens start går mentor igenom rutinen gällande anmälan av kränkningar.
- Eleverna arbetar återkommande med begreppen som används i denna plan under mentorstid. Elevhälsan och pedagogerna samarbetar kring detta.
- Elevdemokrati: Klassråd-programråd-skolråd med dialog kring psykosocial arbetsmiljö.
- Mentor har utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare en gång varje termin.
- Mentor tar kontakt med vårdnadshavare inför skolstart år 1 för att skapa goda relationer med vårdnadshavare.
- Föräldramöte för år 1
- Skolans elever utser elevskyddsombud.

Bilagor

Bilaga 1: Rutiner

Ansvarsfördelning:

Hur ska vi agera när diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling (fortsättningsvis benämns dessa som kränkning) inträffar?

1. Elev som upplever kränkning eller när en upplevd kränkning blir känd, vänder sig berörd elev/er till mentor eller annan person på skolan.

2. Vid kännedom om misstänkt kränkning reagerar och agerar personalgruppen omedelbart på händelsen. Den/de som uppger att de kränkts tas på allvar. Personal gör en anmälan i kommunens händelseregistreringsprogram **KB-process** som finns på intranätets första sida. Personalen kontaktar rektor och informerar om det som hänt. Rektor ansvarar för att anmäla kränkningen till huvudman.

3. Rektor har samtal med uppgiftslämnaren och den som upplever sig kränkt. Rektor ansvarar för att de personer som är berörda medverkar i samtalet. Rektor samlar in fakta och kartlägger vad som hänt genom enskilda samtal med inblandade elever och personal. Den som upplever sig kränkt tas på allvar och får stöd.

Rektor ansvarar för hur inblandade ska agera, detta sker i samråd med den utsatta och med personal.

4. Rektor eller av rektor utsedd personal, samtalar med den/de som kränker. Det ska under samtalet tydligt framgå vad skolan anser om kränkningar och vad som kommer att hända härnäst.

5. Rektor eller utsedd personal kontaktar omyndiga elevers vårdnadshavare och informerar om processen. Vårdnadshavare kontaktas samma dag som de enskilda samtalen har skett och de erbjuds att komma till skolan för ytterligare samtal. Myndig elev tillfrågas om föräldrar ska kontaktas.

6. Rektor informerar berörd personal om händelsen och de åtgärder som kommer att vidtas.

7. Rektor eller av rektor utsedd personal håller uppföljande samtal enskilt med den/ de som kränkts och den/ de som kränker. Har kränkningarna upphört så avslutas processen. Har däremot kränkningarna fortsatt vidtas ytterligare samtal med berörda inblandade. I samråd men med beslut av rektor vidtas ev. andra åtgärder.

Bilaga 2: Årshjul

Månad	Aktiviteter
Augusti	Info till personal om nya Planen och anmälan
September	Trivselsamtal åk 2 & 3
September	Skoltemp m fokus: mottagning & kränkning
September	På mentorstid info om Planen & Rutiner
Oktober	Trivselsamtal i åk 2 & 3
Oktober	Dialog i skolråd
Oktober	Dialog om skoltemp på mentorstid
November	Skoltemp m fokus: utvecklingssamtal & bemötande
November	På mentorstid arbeta med begrepp
December	Dialog utifrån skoltemp på mentorstid
Januari	.
Februari	Skoltemp med fokus på trygghet & kränkningar
Februari	På mentorstid arbeta med begrepp
Mars	Dialog utifrån skoltemp på mentorstid
April	Skoltemp m fokus på utvecklingssamtal & bemötande
April	På mentorstid arbeta med begrepp

Maj	Formulera åtgärder inför nästa läsår
Maj	Analys av undersökning & utvärdering av årets arbete
Juni	Nya plan för nästa år fastställs
Juli	Nya åtgärder formuleras

Bilaga 3: Definition av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling

Ordet **diskriminering** brukar i vardagligt tal ofta användas om orättvis behandling av olika slag, där någon gör åtskillnad mellan olika människor. Men det som av många uppfattas som diskriminering är inte alltid diskriminering i lagens mening.

Enligt diskrimineringslagen är diskriminering:

- när en person blivit missgynnad eller kränkt
- när det finns ett samband med en diskrimineringsgrund (sexuella trakasserier kräver inte detta samband)
- när det handlar om en av de former som beskrivs i lagen
- när det skett inom ett av de samhällsområden där lagen gäller.

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, nedsättande skämt, gester eller utfrysning.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar. *(Definition hämtad från Diskrimineringsombudsmannen www.do.se)*

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet, utan att det är diskriminering enligt diskrimineringslagen. Kränkande behandling är ett beteende som är oönskat av den som blir utsatt. Det är eleven som upplever sig vara utsatt för kränkande behandling som avgör vad som är oönskat. För att det ska vara fråga om kränkande behandling enligt lagen måste kränkningen vara märkbar och tydlig. Den som kränker någon måste också förstå att uppträdandet upplevs som kränkande. I många situationer är det uppenbart att ett beteende är kränkande, men om det inte är det så måste eleven klargöra för den som kränker att beteendet är ovälkommet. Eleven kan också ta hjälp av personalen i verksamheten. Vad som är kränkande behandling måste avgöras i varje enskilt fall. *(Källa: 6 kapitlet 3 § skollagen, proposition 2005/06:38 sidan 136 och följande.)*

Bilaga 4: Diskrimineringsgrunder

I lagen finns det sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda

könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor vars könsidentitet eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem när de föddes.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer.

Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Funktionsnedsättning innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsnedsättning kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel- och synskador med mera.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Det kan dock finnas undantag för ålder inom skolan.